

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ

АНАЛИЗА ПРЕХРАМБЕНОГ СЕКТОРА

Нови Град, мај 2024. године

УВОД

Прехрамбена индустрија је једна од водећих привредних грана на подручју Крајине. Овај сектор посједује велике потенцијале, солидне људске и природне ресурсе, као и дугу традицију. Прехрамбена индустрија на подручју Крајине се још осамдесетих и почетком деведесетих година прошлог вијека убрајала у развијене гране и као таква успијевала је да прати свјетске трендове. Овај сектор и даље има потенцијал за значајно повећање продаје, извоза и запослености.

Сектор прехрамбене индустрије, прилично добро послује иако да је мањим дијелом оријентисан на извоз, а већим на домаће тржиште. Међутим, овдје је присутан један значајан проблем а који се огледа у томе да становништво Босне и Херцеговине има ниску куповну моћ што у великој мјери утиче на величину и карактеристике домаће потражње за свим врстама робе, па тако и за прехрамбеним производима. Производи који се највише траже на овим просторима су у нижем сегменту и што се тиче цијене и што се тиче квалитета. Због тога, могућности на домаћем и регионалном тржишту су врло ограничене, а извозни потенцијал је доста различит за поједине врсте прехрамбених производа.

Због неиспуњавања захтјева Европске Уније од стране Босне и Херцеговине из области: правне регулативе, уређења тржишта и државне подршке извоз одређених производа није могућ. Међутим, неки производи се веома успјешно и све више извозе на велика тржишта земаља Европске уније, првенствено у Хрватску, Аустрију и Њемачку.

Предузећа из области прехрамбене осим чланства у привредој комори, ријетко су чланови неких других пословних удружења.

Неки од недостатака који оптерећују рад предузећа у односу на државну администрацију на свим нивоима су:

- ниска продуктивност и низак квалитет оутпута,
- низак ниво знања (непостојање адекватне савјетодавне службе, односно капацитета за трансфер технологија),
- застарјела механизација, итд.

Из области производње хране значајан је број институција које директно могу помоћи предузећима из области прехрамбене индустрије. Поред Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине и Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине, као и надлежних ветеринарских служби у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине

, постоје институције које имају значајне капацитете за подршку прехрамбеној индустрији, али се ти капацитети засад недовољно користе. Гранска удружења при привредним коморама и удружења произвођача су важан инструмент у заступању интереса предузећа у односима са органима извршне власти.

Основне предности ове индустријске гране су:

- потенцијали за одличну сировинску базу јер добар дио територије покрива плодно пољопривредно земљиште, а у његовом развоју погодују и добри климатски услови и добри производни капацитети у прехрамбеној индустрији;
- природни ресурси (структура земљишта, водотокови, климатски услови, биолошки диверзитет, итд);
- људски ресурси (запослени у примарној пољопривредној производњи, подршци производње, запослени у едукацији везаној за пољопривреду, као и стручњаци за трансфер знања и технологија);

Прехрамбена индустрија требала би да у циљу развоја иде и правцу:

- јачање њихове производне и економске ефикасности, као и измјена производне структуре у складу са домаћег и иностраног тржишта;

- примјена свјетских стандарда и технологија и производња висококвалитетних и конкурентних производа;
- производња здравствено сигурне хране и стварање брендова заснованих на традиционалној производњи и географском поријеклу производа;
- већа и оперативнија финансијска средства за новооснована предузећа за набавку и развој неопходне технологије за производњу и развој високо квалитетних и конкурентних производа.

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Табела бр. 1: Финансијски показатељи пословања у области производње прехранбених производа

Година	Број предузећа	Укупан приход	Број радника
2021	3	19.780.236	70
Учешће у прерађивачкој инд.	6,66%	39,38%	8,17%
Учешће у укупном пословању	2,14%	7,14%	1,81%
2022	3	24.477.392	70
Учешће у прерађивачкој инд.	6,66	38,33%	9,47%
Учешће у укупном пословању	2,14%	7,63%	3,77%
2023	3	24.453.765	71
Учешће у прерађивачкој инд.	6,67%	43,98%	10,10%
Учешће у укупном пословању	2,07%	7,22%	3,90%

Извор: АПИФ

Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске послове (АПИФ) у 2023. години је било 3 привредна друштва са 71 радником и укупним приходом од 24.453.765 КМ. По броју запослених, учешће овог сектора у укупном броју запослених у привредним друштвима износио је 3,90 %. По оствареном приходу, учешће овог сектора у укупном пословању износило је 7,22 %.

Посматрајући по годинама, прехранбени сектор у 2022. години биљежи повећање прихода за 23,74% у односу на 2021. годину и једнак број радника. У 2023. години прехранбени сектор биљежи смањење прихода за 0,09% у односу на 2022. годину и повећање броја радника за 1,43%..

Табела бр. 2.: Преглед оствареног прихода привредних друштава из области производње прехранбених производа

Р. бр.	Назив привр. субјекта	Област дјелатности	Укупан приход 2021. г.	Укупан приход 2022. г.	Укупан приход 2023. г.
1.	ДОО „Dašić Produkt“	Производња прехранбених производа	20.659	16.891	8.428

2.	„COMP-ASTOR“ Ракани д.о.о.	Производња прехранбених производа	19.638.527	24.386.085	24.362.117
3.	„VINO PRODUKT“ д.о.о. Нови Град	Производња пића	121.050	74.416	83.220
УКУПНО ПРЕХРАМБЕНИ СЕКТОР			19.780.236,00	24.477.392	24.453.765
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			50.226.083,00	63.848.751	55.600.504
УКУПНО			276.687.573,00	320.701.497	338.811.768

Извор: АПИФ

У дјелатности производње прехранбених производа послују три привредна друштва: „COMP-ASTOR“ д.о.о., „VINO PRODUKT“ д.о.о. и ДОО „Dašić Produkt“.

Табела бр. 3. Преглед броја запослених привредних друштава из области производње прехранбених производа

Р. Бр.	Назив привр. Субјекта	Област дјелатности	Број запослених 2021. г.	Број запослених 2022. г.	Број запослених 2023. г.
1.	ДОО „Dašić Produkt“	Производња прехранбених производа	1	1	1
2.	„COMP-ASTOR“ Ракани д.о.о.	Производња прехранбених производа	67	67	68
3.	„VINO PRODUKT“ д.о.о. Нови Град	Производња пића	2	2	2
УКУПНО ПРЕХРАМБЕНИ СЕКТОР			70	70	71
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			821	739	703
УКУПНО			1.939	1.853	1.819

Извор: АПИФ

ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ПРЕХРАМБЕНЕ ИНДУСТРИЈЕ

Према подацима из Регистра предузетника Одјељења за привреду и пољопривреду, на подручју општине Нови Град на дан 31.12.2023. године било је регистровано укупно 11 предузетника из области прехранбене индустрије.

Табела бр.4: Преглед броја самосталних предузетника по годинама

ПОДРУЧЈЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	2021. г.	2022. г.	2023. г.
Предузетници - пекаре	7	8	8
Предузетници - производња производа од брашна	2	2	1
Предузетници – производња сира и млијека	0	2	0

Предузетници – производња прехранбених производа	0	1	1
Предузетници – производња алкохолних пића	0	0	1
ПРЕДУЗЕТНИЦИ- УКУПНО	9	13	11

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

Табела бр. 5: Преглед самосталних предузетника из области производње прехранбених производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	НАЗИВ ПРЕТЕЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
1.	Пекара “NOVLJANKA” Паралангај Аслан с.п., ИЈ	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
2.	“SAVANELI” Савановић (Миле) Слободан с.п.	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
3.	Пекара, "STELLA", Жарко Ерцег, с.п., Нови Град	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
4.	“GOGO” Вранешевић (Радослав) Горан с.п.	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
5.	"SAVANELI" Савановић (Миле) Слободан с.п. ИПП "SAVANELI - 3" Нови Град	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
6.	“МАЈА” Радишић (Љубан) Јован с.п.	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
7.	Пекара “NOVLJANKA” Паралангај Аслан с.п.	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
8.	Пекара „BABIĆ“ Ратко Бабић с.п. Нови Град	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
9.	Производња јаких алкохолних пића „SLAP SPIRITS“ Биљана Бурсаћ с.п. Нови Град	Производња пића
10.	Буреџџиница „МАЈА“ Биљана Граонић с.п. Нови Град, ИЈ „МАЈА“ Нови Град	Производња хљеба, свјежих пецива и колача
11.	Месница „АСО“ Горан Јокић с.п.Нови Град, ИЈ	Прерада и конзервисање меса

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

Према подацима Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине, учешће укупног увоза прехранбених производа и пића у односу на укупан увоз општине у 2023. години износио је 11,06 %. У 2023. години није било извоза прехранбених производа.

Табела бр. 6: Преглед спољнотрговинске размјене прехранбених производа, пића, дувана и др. пр. замјене дувана

СЕКТОРИ	Извоз	Извоз	Извоз	Увоз	Увоз	Увоз
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Живе животиње; производи животињског порјекла	-	-	-	89.584	96.907	71.072
Биљни производи	8.977	12.052	-	1.141.093	1.960.664	1.812.841
Масноће и уља животињског и биљн. порјекла и пр. њиховог разлагања; прерађене јестиве масноће; воскови живот. и биљног порјекла	-	-	-	542.289	320.970	33.320
Производи прехранбене индустрије; пића, алкохол и сирће; дукан и пр. замјене дувана	-	-	-	7.578.083	7.640.834	7.456.542
УКУПНО	8.977	12.052	-	9.351.049	10.019.375	9.373.775
УКУПНО остварена спољнотрговинска размјена	45.220.108	33.292.999	32.423.895	87.564.888	79.390.910	84.713.579
Учешће %	0,01%	0,04%		10,67%	12,62%	11,06%

Извор: Спољнотрговинска комора БиХ

Посматрајући по годинама, прехранбени сектор у 2023. години биљежи смањење увоза за 6,44%.

У погледу увоза прехранбених производа у Босну и Херцеговину, у 2023. години најзначајнији су били: разни производи за исхрану (3.647.716 КМ) и остаци о опаци прехранбене индустрије; припремљена храна за животиње (3.070.155 КМ). Најзначајније земље партнери увозу у 2023. године су: Словенија, Хрватска и Србија.

ПОДАЦИ О ЗАПОСЛЕНОСТИ И НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Према подацима Пореске управе Републике Српске за 2023. годину, привредни субјекти (привредна друштва и предузетници) са подручја општине Нови Град из области прехранбеног сектора имају 140 запослених радника, односно учествују са 3,83% у укупном броју запослених.

Посматрајући по годинама, прехранбени сектор у 2023. години биљежи смањење броја запослених радника у односу на 2022. годину за 5,40%. Поређећи 2022. годину са 2021. годином, забиљежено је повећање броја запослених радника за 131,25%.

Табела бр.7: Преглед броја обавезника и запослених у сектору прерађивачке индустрије – производња прехранбених производа

	ДЈЕЛАТНОСТ	Број запослених 2021	Број запослених 2022	Број запослених 2023
	УКУПНО ЗАПОСЛЕНИХ	3.860	3.649	3.650
С	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	856	815	776
	Прехрамбена индустрија	64	148	140

Извор: Пореска управа РС

Према подацима Завода за запошљавање Републике Српске од 31.12.2023. године, на евиденцији је било укупно 34 активно незапослених лица прехранбено-пољопривредне струке (КВ, ССС и ВСС).

Током 2023. године, са евиденције ЗЗРС - Биро Нови Град брисано је 16 активно незапослених лица ове струке ради запослења.

Табела бр. 8: Преглед броја активно незапослених прехранбене струке и укупно запослених у 2023. години

ЗАНИМАЊЕ	СТАЊЕ АКТИВНЕ ПОНУДЕ НА ДАН 31.12.2023. г.	ЗАПОСЛЕНО У 2023. г.
Прехрамбена, пољ. - НСС		
Прехрамбена- КВ	8	7
Прехрамбена, пољ. – ССС	20	7
Прехрамбена – ВКВ		
Прехрамбена – ВШС		
Прехрамбена, пољ. – ВСС	6	2
Прехрамбена - УКУПНО	34	16
УКУПНО НЕЗАПОСЛЕНИХ	631	413

Извор: ЗЗРС

ПРОФИЛ ДОО „COMP-ASTOR“ НОВИ ГРАД

Предузеће ДОО „COMP-ASTOR“ Нови Град основано је 1996. године а бавило се продајом грађевинског материјала на велико и мало и то веома успјешно, али и трговином пољопривредним производима, претежно житарицама. Наредних година, предузеће покрене властиту производњу сточне хране у Раканима, гдје је и сједиште предузећа. Крмне смјесе одликује висок квалитет и конкурентне цијене. Повећање потражње за концентратима је условило и проширење предузећа, те се 2010. године отворила фабрика за производњу сточне хране у Добрљину. Фабрика је модерно опремљена, капацитета око 10 000 т/год, а уведени су и HACCP и ISO9001:2008 стандарди.

Предузеће, данас посједује две велепродаје и девет малопродајних објеката на територији Републике Српске. Такође, имају сопствени возни парк који омогућава да на вријеме и у кратком року испоруче робу до свих партнера и малопродајама, поред тога врше услужни превоз за трећа лица. Осим наведеног, предузеће има и властиту тржни центар који се налази у непосредној близини жељезничке станице у Новом Граду, а са радом је почела и бензинска станица у Добрљину.

Контакт: Доњи Ракани бб, 79 220 Нови Град
Телефони: 00 387 52 768 444; 00 387 65 514 562

Веб адреса: www.comp-astor.com

Е-mail адреса: info@comp-astor.com